

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: כִּי תִשָּׂא

פְּנִיטַת הַשְּׁבֵת: 16:54

עֲרַשׁ"ק יד' אדר א' תשע"ד (14.2.14) ©

צִיָּאת הַשְּׁבֵת: 18:03 (ר"ת 18:39)

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח אֶחָאָב" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה "בְּנִים... עוֹמְדִין"

עַל הַפְּתוּב בְּגִמְרָא (שְׁבֵת קד'): "אָמַר רַב חֲסֵדָא: מִ"ם וְסָמְךָ שְׁבִלּוּחוֹת, בְּנִים הֵיוּ עוֹמְדִין". וּפְרַשׁ רַש"י, שֶׁהַכּוֹנֵה הֵיא עַל הָאוֹת ׀ סְתוּמָה, וְכֵן עַל הָאוֹת ׀ – שְׁעֵמְדוּ עַל-יְדֵי נִס, כִּיּוֹן שֶׁהַפְּתָב בְּלוּחוֹת הַבְּרִית הָיָה נִרְאָה מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים (חֲקוּק מִעֵבֶר לְעֵבֶר). אִם כֵּן, אֵיךְ עֵמְדוּ אוֹתִיּוֹת ׀ ו-׀ס? שֶׁהָרִי, אֵינן לָהֶן בְּמָה לְהִיאָחוּז (הַכּוֹנֵה לְחֶלֶק הַפְּנִימִי שְׁבֵתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת ׀ ו-׀ס, שְׁאֵין לָהֶן בְּמָה לְהִיאָחוּז וְלִהְתַּחַבֵּר לְגוֹף הַלוּחוֹת). אֲלָא, שְׁבַנְס הֵיוּ עוֹמְדִים בְּמִקוּמָם, וְלֹא נָפְלוּ. אוּלָם, לְאַחַר שְׁחֻטָּאוּ יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָה, פֶּסֶק הֵינִס, וְשׁוּב לֹא הֵיוּ יְכוּלוֹת הָאוֹתִיּוֹת ׀ ו-׀ס שְׁבִלּוּחוֹת לְעֵמּוֹד וְלִיאָחוּז בְּמִקוּמָן, וּמִיָּד נָפְלוּ לְמִטָּה כָּל הַמַּמִּי"ם הַסְּתוּמִים(ם=) וְהַסְּמְכִי"ם(ם=) שְׁבִלּוּחוֹת, וְזֶה נִקְרָא שְׁבִירַת הַלוּחוֹת. וְהִרְאָה הַגַּה"ק מִקְאֵמִינְקָא, שְׁבְכָל עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת שֶׁהֵיוּ כְּתוּבִים עַל הַלוּחוֹת, יֵשׁ בְּדִיוֹק 22 אוֹתִיּוֹת ׀, וְשֵׁתִי אוֹתִיּוֹת ׀ – שְׁחֻשְׁבוֹנָם הַכוּלָל עוֹלָה בְּגִמְטְרִיָּה אֶלְף (הָאוֹת ׀ הֵיא בְּגִמְטְרִיָּה אַרְבָּעִים, וְלִכֵּן 22 אוֹתִיּוֹת ׀ הֵם 880. וְאֵילוּ הָאוֹת ׀ הֵיא בְּגִמְטְרִיָּה 60, וְלִכֵּן פְּעֻמִּים ׀ הֵם 120, וְסֵה"כ נִקְבַּל בִּיחַד 1000). וְזֶה סוּד אֶלְף הָאוֹרוֹת, שְׁנַחֲסְרוּ בְּחֻטָּא הָעַגְלָה.

לְפִי זֶה יֵאִיר לָנוּ גַם לְהַבִּין מַה שְׁאָמַר הַרַה"ק מִהַרְצ"ה מְזִידִיטְשׁוּב זִיע"א, שְׁטַבְעַת הַקִּידוּשִׁין צְרִיכָה לְהִיּוֹת מְרוּבְעַת מִבְּחוּץ, כְּצוּרַת הָאוֹת ׀. וְכֵן, עַגּוּלָה מִבְּפְּנִים כְּצוּרַת הָאוֹת ׀, כְּמוֹ שְׁכָתַב תְּלִמִּידוֹ הַנְּאָמֵן, הַרַה"ק מִהַרִּי"א מִקְמָאֲרָנָא זִיע"א, בְּסִפְרוֹ "זֹהָר חֵי" (ח"א ד'): "וְלִזְוָה הַמְּנַהֵג בְּקִידוּשִׁין, הַכֶּלֶה מוֹשִׁיטָה אֶצְבָּע, וְהַחֲתָן נוֹתֵן לָהּ טַבְעַת עַגּוּלָא וְרַבּוּעָא... כְּתַקְנַת מוֹרִי (הַרַה"ק מִהַרְצ"ה מְזִידִיטְשׁוּב), מְרוּבְּעַת מִבְּחוּץ וְעַגּוּלָא מִבְּפְּנִים, וְהוּא לְסִימָן טוֹב וְלְמִזְל טוֹב...".

וְיֵשׁ לוֹמֵר, שְׁכְּמוֹ שְׁקֵדֵשׁ הַקַּב"ה אֶת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי לוּחוֹת הַבְּרִית, שְׁשֵׁם עֵמְדוּ הָאוֹתִיּוֹת ׀ ו-׀ס בְּנִים ("בְּנִים הֵיוּ עוֹמְדִין"), כֵּךְ בְּקִידוּשֵׁי הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה, הַטַּבְעַת שְׁצוּרַתָּה מְרוּבְּעַת מִבְּחוּץ, כְּצוּרַת הָאוֹת ׀, וְעַגּוּלָה מִבְּפְּנִים כְּצוּרַת הָאוֹת ׀, בָּאָה לְרִמּוֹז שְׁגַם הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה "בְּנִים... עוֹמְדִין". דְּהֵינּוּ, הַקֶּשֶׁר בֵּין הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה הוּא בְּבַחֲיַנַּת נִס (שֶׁהָרִי הֵם שׁוֹנִים, וְכָל זִיווּג הוּא בְּבַחֲיַנַּת קְרִיעַת יָם סוּף. וְאִם הֵם זֹכִים, גַּם שְׁכִינָה בִּינֵיהֶם, כְּפִי שְׁדַרְשׁ רַבִּי עֲקִיבָא בְּגִמְרָא (סוּטָה יז'): "אֵישׁ וְאִשָּׁה שְׁזָכוּ – שְׁכִינָה בִּינֵיהֶם...").

וְיֵשׁ עוֹד לוֹמֵר, שְׁמָה קֵדֵשׁ הַקַּב"ה אֶת יִשְׂרָאֵל בְּלוּחוֹת הַבְּרִית, שְׁשֵׁם עֵמְדוּ הָאוֹתִיּוֹת ׀ ו-׀ס בְּנִים, הֵיָה כְּדִי לְהַכְנִיעַ אֶת אוֹתִיּוֹת ה-׀ס' מ', שְׁבִשְׁמוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע סַמָּאֵל, וְלִבְטֵל אֶת כּוּחוֹ. וְלִכֵּן, מִטַּעַם זֶה מְקֵדֵשׁ הַחֲתָן אֶת הַכֶּלֶה בְּטַבְעַת מְרוּבְּעַת מִבְּחוּץ, כְּצוּרַת הָאוֹת ׀ וְעַגּוּלָה מִבְּפְּנִים כְּצוּרַת הָאוֹת ׀ (אוֹתִיּוֹת ׀ס'), כְּדִי שִׁימְשִׁיד לָהֶם הַקַּב"ה כַּח שְׁיוּכְלוֹ לְהַכְנִיעַ אֶת אוֹתִיּוֹת ׀ס' מ', שְׁבִשְׁמוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע "סַמָּאֵל" וְלִבְטֵלוֹ, וְעַל-יְדֵי כֵךְ לְעֵבוֹד אֶת ה' יִתְבָּרֵךְ כְּרָאוּי, וְלִבְנוֹת בֵּית נְאֻמָּן וְכֶשֶׁר בְּיִשְׂרָאֵל, בְּלִי שׁוּם מְנִיעָה וְעִיכּוּב מִצַּד הַיֵּצֵר הָרַע, אֲמֵן.

(רָאוּי לְהוֹסִיף מַה שְׁכָתַב הַרַה"ק רַבִּי מֹשֶׁה מְרָאוּזָאָדָאוּ זִיע"א, בְּעַנְיַן שְׁבַע הַבְּרָכוֹת שְׁמְבָרְכִים אֶת הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה (מֵאֲמֵר לְחַתוּנָה, פְּרֻשֵׁת "וְאָרָא"): "...סוּד שְׁבַע בְּרָכוֹת (הוּא) בְּסוּד 'אֵין בְּרָכָה שֶׁל הַקַּב"ה פְּחוּתָה מֵאֶלְף, וְזֶה – שְׁבַע בְּרָכוֹת" – גִּמְטְרִיָּה אֶלְף(=1000) שֶׁהֵם אֶלְף הָאוֹרוֹת/הַבְּרָכוֹת, שְׁנַחֲסְרוּ בְּחֻטָּא הָעַגְלָה.

וּכְּנִסַּתוֹ שֶׁל הַרַה"ק רַבִּי מֹשֶׁה מְרָאוּזָאָדָאוּ הֵיא עַל מַה שְׁכָתַב הַזֹּהָר הַקְּדוּשׁ ("וַיִּצְא", קסא): "וּבְרָכְתָא דְלַעֲיָלָא לָא אִיהוּ פְּחוּת מֵאֶלְף(=הַבְּרָכוֹת שֶׁל מַעְלָה אֵינֵן פְּחוּתוֹת מֵאֶלְף). הֵנָּה מְבוֹאֵר מִכָּאן, שֶׁהַקַּב"ה מְבָרֵךְ אֶת הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה בְּאֶלְף בְּרָכוֹת, כְּמִנְיָן/גִּמְטְרִיָּה "שְׁבַע בְּרָכוֹת". (עַל פִּי "אוּרָה שֶׁל תוֹרָה" לְהַרַה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וְנִתְּנוּ אִישׁ כַּפָּר נִפְשׁוֹ... מִחֲצִית הַשְּׁקָל תְּרוּמָה לָהּ... לְכַפֵּר עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם"

ה"חִידוּשֵׁי הָרִי"ם", בְּסִפְרוֹ "הַזְּכוֹת" מְבָאֵר, שְׁבְכָתוּב "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", רָמַז הַקַּב"ה עַל שְׁבֵת קֵדֵשׁ. וְכְּפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים: "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", הֵיָה לוֹ לְכַתּוּב רְאִשִׁי(=רְאִשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּלִשׁוֹן רַבִּים).

אולם, נשיאות ראש הוא 'שבת', שכל אות מתנשא לאות שלמעלה ממנו. ובשבת נעשים כל הרצונות של ישראל (להיות) אחד, רק לרצון ה' יתברך, (על-ידי) שמתאחדין ברוח אחד (=שמתאחדים בסוד אחד). דהינו, אומר בעל "חידושי הרי"ם", בשבת קדש מתאחדים כל ישראל עם רצון ה' יתברך. וזהו שכתוב: "כי תשא את ראש בני ישראל" – אם תרצה להרים את ראש ישראל, תקשרם עם שבת קדש. שכן, אם מנשאים את אותיות "ראש", מקבלים אותיות "שבת". הנה, למעלה מהאות ר' באה האות ש'. למעלה מהאות א' באה האות ב'. ולמעלה מהאות ש' באה האות ת'. הרי קבלנו אותיות "שבת". וזהו "כי תשא את ראש" – כאשר אתה מנשא/מרים למעלה את אותיות "ראש", תקבל "שבת".

ומוסיף נכדו של "חידושי הרי"ם", בעל ה"שפת אמת" (שקלים תרמ"ז), שמטעם זה תקנו לנו חז"ל לקרוא את פרשת שקלים בשבת קדש. משום שבתחילת הפרשה, בפסוק "כי תשא את ראש בני ישראל", נרמז על השבת, שהוא הזמן המיוחד, לקשר את כל הרצונות של ישראל עם רצון אביהם שבשמים.

וראוי להוסיף את דבריו הקדושים של רבי גדליה מליניץ, בספרו "תשואות חן" (כי תשא), על הכתוב "ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון קדש לה": "שבתון קדש לה" – ראשי תיבות שקל... ומחצית השקל היא שבשבת כפיכול הקב"ה מקבל תענוג מגוף המאכל, ובשבת ח'ציו לה' וחציו לכם'. והקב"ה מקבל תענוג אפילו מחציו זה (כאשר אנו מענגים את השבת במאכלים). וזהו **מחצית השקל**, שאפילו החציו הנה הוא **שבתון קדש לה'** (ראשי תיבות שקל)."

כלומר, אומר בעל ה"תשואות חן", מאחר ובשבת קדש המצוה היא "חציו לה' וחציו לכם", דהינו "חציו לה'" הוא בעסק התורה, ו"חציו לכם" בענג שבת ובמאכלים. הנה, גם ב"חציו לכם" – בתענוג הגוף שלנו, גם מזה יש לה' יתברך תענוג.

ומוסיף הרה"ק פינחס פרידמן ואומר: הנה, כתוב במדרש (בראשית רבה יא, ח'): "תני רבי שמעון בן יוחאי: אמרה (ה)שבת לפני הקב"ה: רבוננו של עולם, לכלן יש בן זוג, ולי אין בן זוג. אמר לה הקב"ה (לשבת): כנסת ישראל היא בן זוגך. וכיון שעמדו ישראל לפני ה' סניי, אמר להם הקב"ה: זכרו הדבר שאמרתי לשבת – כנסת ישראל היא בן זוגך".

מבואר מהמדרש כי השבת היא בבחינת בת זוג לכנסת ישראל. ולכן חז"ל היו קוראים לשבת "כלה", כפי שמוכח בגמרא (בבא קמא לב'): "דאמר רבי חנינא: בואו ונצא לקראת כלה מלכתא. ואמרי לה (=ואמרו לה): לקראת שבת כלה מלכתא. רבי ינאי מתעטף... ואמר, בואי כלה, בואי כלה". וכן מבואר בספר "קרבן שבת" (א, סימן ה'), ששבת קדש היא בבחינת אשה, המתקדשת לישראל, שהם בבחינת איש.

והנה, פידוע, אומר הוזהר הקדוש (ויקרא ז), שזכר בלי נקבה הוא "פלגא דגופא" (=חציו גוף). אם כן, והשבת היא הפלה/הנקבה של ישראל, צריכים ישראל, שהם בבחינת הזכר, להתאחד עם השבת, שהיא בבחינת הנקבה. על-כן צוה הקב"ה לישראל להביא **מחצית השקל**, כי שקל (ראשי תיבות "שבתון קדש לה'") רומז על השבת, שהיא בת-זוגם של ישראל. ונמצא, כי ישראל הם בבחינת **מחצית השקל**, "פלגא דגופא" (=חציו גוף) של השבת. ועל-ידי נתינת **מחצית השקל** מתחברים ישראל עם השבת. (ואין לישראל תיקון ושלמות, אלא רק על-ידי שהם מתאחדים עם השבת, שהיא כלתם). (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"ויחל משה את פניו ד' א-לקיו ויאמר למה ד' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול.."

בקהילה אחת היה ראש הקהל עשיר גדול, שלא היה אהוב על הציבור, כיון שלא היה מדקדק במצוות התורה. פעם אחת, לקראת הימים הנוראים בשר ראש הקהל לבני הקהילה, פי במקום לשפור חזן, הוא בעצמו ישמש כשליח ציבור. מהרו נציגי הקהל אל הרב, וספרו לו על-כך. כשהגיע ראש הקהל אל הרב כדי לקבל את ברכתו לתפקיד החדש שלקח על עצמו, אמר לו הרב: פידוע לך יש שלש תפילות בתהילים: "תפלה למשה" (תהילים צ, א'), "תפלה לדוד" (תהילים יז, א' וכן פו, א'), "תפלה לעני" (שם קב, א').

שלש תפילות אלו הן כנגד שלשה בעלי תפילה: אחד שהוא בגדר "משה" - תלמיד חכם וצדיק. השני, מי שהוא בגדר "דוד", נעים זמירות ישראל - שיש לו קול ערב. והשלישי, מי שאמנם אינו צדיק גדול, ואף לא ניחן בקול נעים, אבל כיון שהוא "עני" ולבו שבור, ה' שומע את תפילתו. אף אתה - פנה הרב אל ראש הקהילה - כדי שתוכל לשמש כבעל תפילה, עליך להשתיד לאחת משלש הקבוצות הללו.

והנה, כיון שאינך נחשב לצדיק גדול, ואינך ידוע כבעל קול נעים במיוחד, הרי האפשרות היחידה שתוכל לשמש כבעל תפילה היא רק בתור "עני". ואם רק תחפץ, מוכן אני לברכך שיתקיים בך הדבר, ותוכל לשמש בעל תפילה בקהילתנו... נבהל אותו עשיר מדברי הרב, וותר על פונתו להיות שליח ציבור בימים הנוראים.

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: כִּי תִשָּׂא
 פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: כִּי תִשָּׂא
 פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: כִּי תִשָּׂא

עֲרַשׁ"ק יד' אדר א' תשע"ד (14.2.14) ©
 עֲרַשׁ"ק יד' אדר א' תשע"ד (14.2.14) ©

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח אֶחָאָב" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

הַכְּפָרָה עַל חֲטָא הָעֶגְלָה: "וְכָל אֲשֶׁר יִגַּע בּוֹ הַטְּמֵא", רֵאשִׁי תִיבוֹת "וַאֲיֵבָה" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינקס פרידמן)

עַל הַכְּתוּב בְּסִפּוֹר בְּרֵאשִׁית, "וַיִּבְנֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה, וַיְבִאֶהָ אֶל הָאָדָם", כְּתוּב בְּמִדְרַש רַבָּה (יח, א): "(אמר) רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: קִשְׁטָה (הקב"ה) כְּפֻלָּה (=אֶת חוּה), וְאַחֲרֵי כֵן הִבִּיאָהּ לוֹ (=לְאָדָם)... אָמַר רַבִּי חֲמָא בְּר חֲנִינְא... קִשְׁטָה (הקב"ה) בְּ-כ"ד (=24) מֵיַי תְּכַשִּׁיטֶינָּה, אַחֲרֵי כֵן הִבִּיאָהּ לוֹ (=לְאָדָם)".

וְכֵן גַּם מְבוֹאֵר בְּזוֹהַר הַקְּדוּשׁ, שֶׁלְאַחַר שֶׁבָּרָא הַקַּב"ה אֶת הָאִשָּׁה מִצֵּלַעוֹ שֶׁל הָאָדָם, קִשַׁט אוֹתָהּ בְּ-כ"ד מֵיַי תְּכַשִּׁיטֶינָּה, וְאַחֲרֵי כֵן הִבִּיאָהּ אֶל אָדָם הָרֵאשׁוֹן. וּמְבוֹאֵר בְּזוֹהַר, שֶׁקִּישׁוּטִים אֵלּוּ הָיוּ אֹרוֹת גְּדוּלִים שֶׁהִשְׁפִּיעַ הַקַּב"ה עַל חוּה. וּמוֹסִיף הַזוֹהַר וְאוֹמֵר, שֶׁעַנְיָן זֶה שֶׁל כ"ד הַתְּכַשִּׁיטֶינָּה רְמוּז בְּכְתוּב "וַיְבִאֶהָ אֶל הָאָדָם". שְׁכֵן, "וַיְבִאֶהָ" בְּגִימְטְרִיָּה כ"ד (=24). דְּהֵינּוּ, שֶׁהַקַּב"ה "וַיְבִאֶהָ" - הִבִּיא אֶת חוּה לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן לְאַחַר שֶׁקִּשַׁט אוֹתָהּ בְּ-כ"ד קִישׁוּטִי כְּלָה.

אוֹלָם, מְבוֹאֵר בְּזוֹהַר הַקְּדוּשׁ ("אַחֲרֵי מוֹת", ע"ט), שֶׁלְאַחַר שֶׁהִנְחֵשׁ פֶּתַח אֶת חוּה לְאֶכּוֹל מֵעֵץ הַדַּעַת, הִטִּיל בָּהּ הִנְחָשׁ כ"ד (=24) מֵיַי זוֹהַמָּה, כְּמִנְיָן "וַאֲיֵבָה", וְעַל-יְדֵי כֵן קִלְקַל אֶת כ"ד (=24) קִישׁוּטִי הַכְּלָה - אֶת אוֹתָם אֹרוֹת קְדוּשִׁים שֶׁנִּתְּן הַקַּב"ה לְאִשָּׁה. וְכִלְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַזוֹהַר הַקְּדוּשׁ (מְתוּרְגָם): "עֲשֵׂרִים וְאַרְבָּעָה (כ"ד) סוּגֵי טוּמְאָה הִטִּיל הִנְחָשׁ כְּאֲשֶׁר הִתְחַבֵּר עִם הָאִשָּׁה, כְּמִנְיָן "וַאֲיֵבָה".

הֵנָּה, מְבוֹאֵר מִכָּאן, שֶׁכְּדֵי לְבַטֵּל אֶת אוֹתָם כ"ד (=24) תְּכַשִּׁיטֶינָּה שֶׁנִּתְּן הַקַּב"ה לְחוּה, שֶׁהֵם בְּגִימְטְרִיָּה "וַיְבִאֶהָ", הִטִּיל הִנְחָשׁ בְּחוּה כ"ד (=24) זֵינֵי מְסַאֲבוּתָא (=סוּגֵי טוּמְאָה), שֶׁהֵם בְּגִימְטְרִיָּה "וַאֲיֵבָה", וְהִפָּךְ אֶת "וַיְבִאֶהָ" לְ"וַאֲיֵבָה" (אוֹתָן אוֹתִיּוֹת).

וְהֵנָּה יְדוּעַ, (וְכֵן גַּם מְבֹאֵר הַזוֹהַר הַקְּדוּשׁ), כִּי הָאֵבוֹת הַקְּדוּשִׁים תִּקְּנוּ אֶת חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְאֵילוֹ הָאֲמָהוֹת הַקְּדוּשׁוֹת תִּקְּנוּ אֶת הַחֲטָא שֶׁל חוּה, וְעַל-יְדֵי כֵן בְּטָלוּ אֶת כ"ד (=24) מֵיַי הַזוֹהַמָּה שֶׁהִטִּיל הִנְחָשׁ בְּחוּה, וְעַל-יְדֵי כֵן חֲזָרוּ מִחֲדָשׁ כ"ד (=24) קִישׁוּטִי הַכְּלָה שֶׁל חוּה לְמִקּוּמָם. אֲלָא, עַל-יְדֵי שֶׁמְכָרוּ הַשְּׂבָטִים אֶת יוֹסֵף, שׁוּב קִלְקְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַבְדוּ אֶת כ"ד (=24) הַתְּכַשִּׁיטֶינָּה שֶׁנִּתְּן ה' יְתַבְּרַךְ לְחוּה, וְשׁוּב חֲזָרוּ כ"ד (=24) מֵיַי הַזוֹהַמָּה שֶׁל הִנְחָשׁ. עַנְיָן זֶה, אוֹמֵר ה' מְגַלֶּה עֲמוּקוֹת", גְּרַמְזוּ בְּדַבְּרֵי יוֹסֵף אֶל אֶחָיו (בְּרֵאשִׁית מ"ב, יח): "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי" - רֵאשִׁי תִיבוֹת "וַאֲיֵבָה". דְּהֵינּוּ, יוֹסֵף אוֹמֵר לְאֶחָיו: דַּעוּ לָכֶם, שֶׁעַל-יְדֵי מְכִירְתִּי, הִחְזַרְתֶּם אֶת "וַאֲיֵבָה" - אֶת אוֹתָם כ"ד (=24) זֵינֵי מְסַאֲבוּתָא (=סוּגֵי טוּמְאָה) שֶׁהִטִּיל הִנְחָשׁ בְּחוּה.

וְהֵנָּה, כְּדֵי לְזַכֵּךְ אֶת זוֹהַמָּת/אָרֶס הִנְחָשׁ, יִרְדוּ יִשְׂרָאֵל לְגָלוּת בְּמִצְרַיִם, וְעַל-יְדֵי שֶׁהָיוּ בְּכּוֹר הַבְּרִזָּל, בְּמִצְרַיִם, הִחְלוּ לְהַזְדַּכֵּךְ מִזוֹהַמָּת הִנְחָשׁ. וְכִשְׁיָצְאוּ מִמִּצְרַיִם, וְעָמְדוּ עַל הַר סִינַי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, פְּסָקָה זוֹהַמָּת הִנְחָשׁ לְגַמְרִי, כְּפִי שְׂכָתוֹב בְּגִמְרָא (שְׁבַת קמ"ו): "בְּשַׁעָה שְׂבָא נָחַשׁ עַל חוּה, הִטִּיל בָּהּ זוֹהַמָּה, יִשְׂרָאֵל - שֶׁעָמְדוּ עַל הַר סִינַי, פְּסָקָה זוֹהַמָּתוֹ". לָכֵן, מִיָּד זָכוּ יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְכִשְׁרִיד מִשָּׁה רַבְּנוּ עִם לוֹחוֹת הַבְּרִית, הִתְבַּטְּלוּ כ"ד (=24) מֵיַי זוֹהַמָּת הִנְחָשׁ, וְחֲזָרוּ כ"ד (=24) קִישׁוּטִי הַכְּלָה לְמִקּוּמָם.

וְזֶהוּ שְׂכָתוֹב (שְׁמוֹת לב, טו): "וַיִּפֶן וַיִּרֶד מִשָּׁה מִן הַהָר וּשְׁנֵי לַחַת הָעֵדוּת בְּיָדוֹ לַחַת כְּתָבִים מִשְׁנֵי עֲבָרֵיהֶם מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם כְּתָבִים": ב' פְּעָמִים "זֶה" (=12) - בְּגִימְטְרִיָּה כ"ד (=24) - כְּנֶגֶד כ"ד (=24) מֵיַי זוֹהַמָּת הִנְחָשׁ.

וְהֵנָּה, אוֹמֵר ה' מְגַלֶּה עֲמוּקוֹת", כִּי בְּשַׁעַת חֲטָא הָעֶגְלָה חֲזָרוּ כ"ד (=24) מֵיַי זוֹהַמָּת הִנְחָשׁ לְמִקּוּמָם, כְּפִי שְׂכָתוֹב: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מִשָּׁה (לְאַחַר חֲטָא הָעֶגְלָה): אָמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲתֶם עִם קִשָּׁה עֲרַף... וְעַתָּה הוֹרֵד עֲדִידָה (=תְּכַשִּׁיטֶינָּה) מֵעֲלֶיךָ... וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדִידָם (=תְּכַשִּׁיטֶיהֶם) מִהַר חוֹרֵב".

וּמְפָרֵשׁ רַבְּנוּ הָאֲרִיז"ל ("עץ החיים, שַׁעַר הַתְּפִילָּה ב'): "וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדִידָם (=תְּכַשִּׁיטֶיהֶם), וְנִמְשַׁךְ עֲלֵיהֶם זוֹהַמָּת הִנְחָשׁ. וְכֵן אֶרַע גַּם כֵּן לְאָדָם וּלְחוּה כְּאֲשֶׁר חֲטָאוּ (אֲבָדוּ אֶת תְּכַשִּׁיטֶיהֶם, וְזֶהוּ שְׂכָתוֹב) וַיִּדְעוּ כִּי עִירָמָם הֵם".

על-כן מבוואר בגמרא (סנהדרין קב): "אמר רבי יצחק: אין לך כל פּרענות ופרענות שבאָה לְעוֹלָם, שאין בה אחד מעשרים וארבע... ליטרא (=יחידת משקל) של עגל הראשון, שנאמר (שמות לב'): "וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם". דהינו, היות ומשקל עגל הזהב היה עשרים וארבע ליטרא, הנה על כל אחד ואחד מליטרא של משקלו – יש (לא עלינו) פורענות על ישראל. (ויש לומר שמשקל עגל הזהב (כד') עשרים וארבעה ליטרא זהב, הנה מכון על-ידי הסטרא אחרא (=היצר הרע), כדי לבטל את כד' (=24) קישוטי הפלה של ישראל.

ולכן, על פרה אדומה, שהיא כפרה על חטא העגל, נאמר: "וכל אשר יגע בו הטמא", ראשי תיבות "ואיבה" – כדי לבטל את אותם כד' (=24) זיני מסאבותא (=סוגי טומאה) של זוהמת הנחש, שחזרו למקומם בעון חטא העגל. ויש עוד לומר, שמאחר וכל פּרענות ופרענות שבאָה לְעוֹלָם, היא כתוצאה מחטא העגל. על-כן, כשדברו ישראל לשון הרע על המן, הם שוב עוררו את כד' (=24) מיני זוהמת הנחש, ועל כן נענשו שהקב"ה שלח בהם את הנחשים השרפים, כמו שכתוב (שמות כא, ו): "וישלח יי בעם את הנחשים השרפים", ראשי תיבות "ואיבה". וזהו גם ענין כד' אלף שמתו במגיפה בשיטים בעצת בלעם הרשע. וכן כד' (=24) אלף תלמידי רבי עקיבא, שמתו בין פסח לעצרת בעצת הנחש, שהטיל כד' (=24) מיני זוהמה בחוה.

ולכן, כדי לתקן את כד' (=24) מיני זוהמת הנחש, תקנו לנו חז"ל כד' פּרקים במסכת שבת, כי שבת קדש נקראת "שבת פלה מלכתא". ועל-ידי לימוד כד' פּרקים אפשר לתקן את קישוטי הפלה, וזהו שכתוב: "ושמרו בני ישראל את השבת" – ראשי תיבות "ויבאה". (המשך המאמר בהרחבה באתר "בני ציון")
"כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ונתנו איש כפר נפשו לה... ולא יהיה בהם נגף"

על הפתוב, "ונתנו איש כפר נפשו לה", אומר הגה"ק רבי יחזקאל טויסיג ממטרסדורף זיע"א, שכאן יש רמז על מה שאמרו חז"ל (שבת קיט'): "אמר רבי יהושע בן לוי: כל העונה 'אמן יהא שמיה רבא מברך', בכל כחו, קורעים לו גזר דינו... רבי תיא בר אבא אמר רבי יוחנן, אפילו יש בו שמץ של עבודת כוכבים, מוחלים לו". הא כיצד? הנה, כתוב בגמרא (ברכות ו): "אמר רבי יוחנן, בשעה שבא הקדוש ברוך הוא בבית הכנסת, ולא מצא בה עשרה, מיד הוא פועס, שנאמר (ישעיה נ'): 'מדוע באתי ואין איש? קראתי ואין עונה'".

ולכאורה צריך להבין ענין זה, וכי איך מוכח כאן, שהכונה על עשרה אנשים, והלא כתוב במפורש: "מדוע באתי ואין איש?"

אלא, אומר המהרש"ל, בספרו "חוכמת שלמה", "איש" הוא ראשי תיבות "אמן יהא שמיה רבא". על-כן, כאשר הקב"ה אומר "מדוע באתי ואין איש"? הכונה בזה היא מדוע באתי ולא היו עשרה/מנין מתפללים שיוכלו לומר "אמן יהא שמיה רבא". וזהו שכתוב "ונתנו איש כפר נפשו לה". דהינו, "איש" ראשי תיבות "אמן יהא שמיה רבא)", שזה כפר נפשו של האדם, כי "כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך". בכל כחו, קורעים לו גזר דינו... (ו)אפילו יש בו שמץ של עבודת כוכבים, מוחלים לו".

ויש להוסיף שעל-כך רומז הפתוב בגמרא (בבא בתרא י'): "אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, במה תרום קרן ישראל? אמר לו (הקב"ה), בכי תשא". וצריך להבין, וכי מהי הרמת קרן ישראל? אלא יש לומר, שכאשר ישראל יהיו חוטאים חלילה, יהיו צריכים להרמת הראש (=לכפרה). ומהי תקנתם? אמר לו הקב"ה למשה: "בכי תשא". ראשי תיבות של: בכל כוחכם תענו 'אמן יהא שמיה רבא', ועל-ידי כך ימחלו כל עונותיהם. שהרי, "כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך", בכל כחו, קורעים לו גזר דינו".
"...לחת כתבים משני עבריהם, מזה ומזה הם כתבים"

סוחר נודע השכים פעם לפתחו של רבי חיים אלעזר וקס, רבה של קליש, ושטח בפניו בקשה מיוחדת במינה. מורנו ורבנו! – קרא האיש בעיניו דומעות – הנני ידוע בציבור כאיש עתיר נכסים, אך באחרונה הורע מצבי הכלכלי, וחרף עסקי המסופעים אני נמצא על סף פשיטת רגל. האם יורשה לי לעשות פעם אחת איזו הונאה מחוכמת בעסקה חשובה, שאני עומד לעשות בימים הקרובים, העשויה להעמידני מחדש על קרקע מוצקה? השיב לו ר' חיים בסבר פנים תמורות: קרא נא מה שכתוב בפרשת "כי תשא" על הלוחות, שמשה הוריד לישראל: נאמר בהם – "לחת כתבים משני עבריהם, מזה ומזה הם כתבים" – ודבר זה בא לרמוז לנו שלא יזוה צד שלא נהפוך את הלוחות, יתבלט עליהם מיד הצו האלקי: "לא תגנבו!"

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון

המספר)...אם אינו רואה". ושוב הפלא ופלא: איך העז אדון כל הנביאים לומר לה' יתברך: אם איני רואה איני מאמין?

אלא, אומרים חז"ל במדרש רבה (שמות מב, ה): אמר לו הקב"ה (למשה): אל ירע לך על שאמרתי לך 'לך רד' מכאן. שהרי אני ירדתי כמה פעמים, כביכול, מן השמים לארץ, כדי לראות בקלקלת (=בחטאי) הבריות, שנאמר (בראשית יא, ה): "וירד ה' לראות את העיר ואת המגדל" (מגדל בבל). וכן במעשה סדם (שם יח, כא) נאמר: "ארדה נא ואראה". לכן, אומר הקב"ה למשה – אף אתה לך רד.

לפי מאמר זה אנו למדים שהרי הקב"ה עצמו אמר למשה "לך רד" – אל תאמין לי, אלא אני רוצה שתתרח ותיוכח במו עיניך, שאכן כך הוא הדבר ש"שחת עמך", וכמו שגם אני ירדתי כביכול, לראות את מעשי דור הפלגה וסדם, רד גם אתה, וזאת כדי ללמד את הדורות הבאים לא להאמין לשום דבר רע, עד שאינם רואים זאת במו עיניהם. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"ויאמר ה'...ונצבת על הצור...ושכתי כפי עליך עד עברי...והסרת את כפי וראית את אחרי ופני לא יראו"

על הכתוב בפרשה, "ושכתי כפי עליך עד עברי", מפרש רש"י: "ושכתי כפי, מכאן שנתנה רשות למחבלים לחבל". וצריכים אנו להבין ענין זה. שכן, לאיזה מחבלים מתכוון רש"י הקדוש?

ה"חתם סופר", בספרו "תורת משה" (ד"ה "והיה פי ראשו"), מביא דבר נחמד מהגאון המקובל האלקי רבי שמשון מאוסטרופאלי זיע"א, שם הוא כותב שהנה ידוע, ששמו של יצר הרע הוא סמאל, ושם בת זוגו ליליית. ואולם, צריך לדעת, שכאשר מתחברים שני כוחות אלו (סמאל ויליית) ביחד – כוחם רב מאד, והם מביאים נזק גדול לעולם (רחמנא ליצלו).

אבל, אומר רבי שמשון מאוסטרופאלי, יש לכך תרופה, והיא השם הקדוש שנקרא "כפי", שהוא מסוגל, ויש בכוחו להפריד בין סמאל לבין בת זוגו ליליית, כדי שלא יוכלו להזיק לנו.

והביא על-כך רמז מהכתוב בפרשת "תצוה" (שמות כח, לא): "ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת, והיה פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו סביב מעשה ארג כפי תחרא יהיה לו לא יקרע". הנה, שם היצר הרע מרומו בפתוב "לפיו סביב מעשה ארג" – ראשי תיבות סמאל. ואילו שם בת זוגו מרומו בראשי התיבות "תחרא יהיה לו לא יקרע" – ראשי תיבות ליליית. כאשר בין שניהם נמצא השם הקדוש "כפי", המפריד בין סמאל לבין בת זוגו ליליית, כדי שלא יתחברו יחד להזיק את העולם בכוחם המשותף.

וזהו מה שכתב רש"י הקדוש: "ושכתי כפי, מכאן שנתנה רשות למחבלים לחבל". דהינו, מכיון שסמאל ובת זוגו ליליית הם מחבלים ומזיקים, וכוחם רב כאשר הם מתחברים ביחד, על-כן הבטיח הקב"ה למשה "ושכתי כפי עליך" – אגן עליך בשם הקדוש "כפי", שהוא כאמור מפריד בין הסמאל (=סמאל) לבת זוגו ליליית – כדי שלא יוכלו לחבל ולהזיק.

בדרך זו מפרש "ארץ החיים" (המקובל האלקי נכד בעל "דרישה") את הכתוב בתהילים (לב, ז): "אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה". שכן, צריך לדעת, ששמו שהשם "כפי" מפריד בין הסמאל לבין בת זוגו ומבטל את כוחם, כך גם עשר פעמים שם הו"וה (260=10*26), מציל את האדם ומפריד את כוחם של יצר הרע/סמאל ובת זוגו ליליית. ולכן אומר דוד המלך: "אתה סתר לי מצר", ראשי תיבות סמאל. "תצרני" (=תשמרני) ממנו. ומפרש ואומר: ואיך תשמרני ממנו? הנה על-ידי "רני", שהוא גמטריה 260 עשר פעמים שם הו"וה. שכן, "רני" חוצץ ומפריד את "פלט תסובבני", ראשי תיבות תפ, בגמטריה ליליית.

ששת ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבת

פעם בא יהודי לפני ה"חפץ חיים", ובקש להרים תרומה לישיבה בראדין, אלא שאותו יהודי היה מחלל שבת. החזיק ה"חפץ חיים" את ידו של התורם, לטפה בחום, והחל בוכה. תמה התורם לפשר בכיו של הרב, ושאל את ה"חפץ חיים", על מה ולמה רבנו בוכה? השיב לו ה"חפץ חיים", שהוא בוכה על היד הזאת שתשרף בגיהנום. "כואב לי עליך מאד, הרי אתה מחלל שבת". לאחר כמה רגעים החל גם התורם לבכות, ואמר ל"חפץ חיים" שהוא רוצה לחזור בתשובה ולשמור שבת. "אלא, שאני מוכן להתחיל רק מהשבת הבאה. את השבת הזאת אינני יכול לשמור, עלי לסים את עסקי". אמר לו ה"חפץ חיים": "אני הייתי מוכן להרשות לך זאת, לו השבת הייתה שלי. אבל השבת היא לא שלי, אלא של הקב"ה... שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: כִּי תִשָּׂא

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: כִּי תִשָּׂא

יְצִיאַת הַשֶּׁבֶת: 18:03 (ר"ת 18:39)

עֲרֻשׁ"ק יד' אדר א' תשע"ד (14.2.14) ©

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח אַחָאָב" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וְנָתַנוּ אִישׁ כַּפָּר נִפְשׁוֹ... מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל... לְכַפֵּר עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם" (י' יב')

עַל הַפְּתוּב בַּתּוֹרָה: "זֶה יִתְּנוּ... מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל... הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט מִמִּחֻצֵי הַשֶּׁקֶל".

שׂוֹאֵלִים חו"ל, מְדוּעַ צִוְּהָ ה' יִתְּבַרְךָ עַל יִשְׂרָאֵל לְתַת דּוֹקָא מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה, לֹא פְּחוּת וְלֹא יוֹתֵר? נִקְדִּים לְהִבִּיא אֶת דְּבָרָיו שֶׁל הַרְה"ק מֵאַפְטָא זִיע"א, בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ "אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל" (פְּרֻשַׁת שְׁקָלִים), הַמְבַּאֵר אֶת עֲמֻק עֲנִין מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל, עַל-פִּי הַפְּתוּב בַּמִּשְׁנָה (סְנֵהֲדָרִין לו'): "סְנֵהֲדָרִין (=בֵּית דִּין) הֵיְתָה כְּחֻצֵי גֶרֶן עֲגֹלָה, כְּדִי שִׁיְהוּ רוֹאִין זֶה אֶת זֶה".

וַצְרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין, מְדוּעַ יִשְׁבּוּ הַסְנֵהֲדָרִין (=בֵּית הַדִּין) דּוֹקָא בְּחֻצֵי גֶרֶן עֲגֹלָה? הֲרִי אִם הָיוּ יוֹשְׁבִים בְּשֵׁתֵי שׂוֹרוֹת – אַחַת כְּלָפִי הַשְּׁנִיָּה – גַּם הָיוּ רוֹאִים זֶה אֶת זֶה.

וַיְבַאֵר ה' "אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל" עֲנִין זֶה בְּלִשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה, וְאָמַר (תּוֹכֵן תְּמֻצִית דְּבָרָיו): יְדוּעַ שֶׁהַקֶּב"ה בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, הָעֲלִיוֹנִים וְהַתְּחִתּוֹנִים, כְּדִי לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם לְכָל בְּאֵי הָעוֹלָם, שֶׁהוּא לְבָדוּ מִלֶּךְ עַל כָּל הָעוֹלָם – בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת, וְאִין עוֹד זוֹלָתוֹ. וְהִנֵּה, כְּאֲשֶׁר הַבְּרוּאִים מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם אֶת מְלַכּוּתוֹ, אִזּוּ הוּא יִתְּבַרְךָ מִטֵּיב לְהֶם, וּמְשַׁפֵּיעַ עֲלֵיהֶם כָּל מִינֵי טוֹבוֹת, בְּרֻכּוֹת וְחֻסְדִּים טוֹבִים. וּבְפָרֵט לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם עִם קְרוֹבוֹ, אֲשֶׁר נִשְׁמוֹתֵיהֶם חֲצוּבוֹת וְדְבוּקוֹת בְּכֶסֶף כְּבוֹדוֹ יִתְּבַרְךָ.

וּמוֹסִיף וְאָמַר ה' "אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל" שֶׁהַקֶּב"ה, מְגַדֵּל אֶהְבְּתוֹ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, עִם קְרוֹבוֹ, כְּבִיכּוֹל מְצַמְצֵם אֶת עֲצָמוֹ לְהִיקְרָא "פְּלֶג גּוֹפֵא" (=מִחֻצֵי הַגּוֹף), וּבִיחַד עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּלֶג הַגּוֹף הַשְּׁנִי (=הַחֻצֵי הַשְּׁנִי שֶׁל הַגּוֹף), הֵם בְּסוּד "דְּכָר וְנוֹקְבָא" (זְכָר וְנִקְבָּה). וְזֶהוּ סוּד יִיחּוּד קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וְשְׂכִינְתָהּ, שֶׁהַקֶּב"ה מִיחַד אֶת עֲצָמוֹ עִם יִשְׂרָאֵל, כְּזָכָר וְכַנְקָבָה, הַמְשֻׁלִּימִים זֶה אֶת זֶה.

וְלָכֵן הַסְנֵהֲדָרִין הָיוּ יוֹשְׁבִים בְּחֻצֵי גֶרֶן עֲגֹלָה, בְּבְחִינַת פְּלֶג (=חֻצֵי) גּוֹף. וְהַחֻצֵי הַשְּׁנִי שֶׁל הַגּוֹרֵן הוּא כְּבִיכּוֹל שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְּבַרְךָ שְׁמוֹ, שֶׁהוּא בְּבְחִינַת הַפְּלֶג גּוֹף הַשְּׁנִי, כְּדִי לְהַשְׁלִים אֶת הַמַּעְגָּל בְּאַחֲדוֹת גְּמוּרָה וְשְׁלִימָה. נִמְצָאנוּ לְמִדֵּים מִתּוֹכֵן דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל ה' "אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל", שֶׁעֲנִין מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל בָּא לְרַמֵּז שֶׁהַקֶּב"ה, מְרוֹב עֲנוּתָנוֹתוֹ, עָשָׂה עֲצָמוֹ כְּאִילוֹ הוּא רַק מִחֻצֵי בְּלֵי יִשְׂרָאֵל, וְכֵךְ יִשְׂרָאֵל, שְׂגָם הֵם בְּלַעֲדֵיו, יִתְּבַרְךָ שְׁמוֹ, הֵם רַק מִחֻצֵי. אוֹלָם, כְּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל מְקַיְמִים אֶת מִצְוֹת מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל, מִתְּחַבְּרִים שְׁנֵי ה' "חֻצָּאִים" כְּבִיכּוֹל – הַקֶּב"ה וְיִשְׂרָאֵל – וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה שֶׁקֶל שְׁלָם. וְזֶהוּ עֲנִין "מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַה'", שֶׁצְרִיךְ לְתַת מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל, לֹא פְּחוּת וְלֹא יוֹתֵר, כְּדִי לְהַתְּחַבֵּר וְלְהַדְּבִק בֵּה' יִתְּבַרְךָ בְּדְבוּקוֹת שְׁלִימָה. (עַל פִּי "אוֹרְהַ שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"יִישֵׁר כַּחַד שְׁשֻׁבְרֵת" (שְׁבַת פּו')

ר' שְׂמוּאֵל בֶּר נַחֲמָן אָמַר: בְּשַׁעַת שֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה (=חֻטָּא הַעֲגָל), יָשַׁב הַקֶּב"ה עֲלֵיהֶם בְּדִין לְחַיְבָם, שְׁנֵאָמַר: "הֲרַף מִמִּנֵּי וְאַשְׁמִידֵם וְאַמְחָה אֶת שְׁמֵם... (ו) בָּא לְחַתּוּם גְּזֵר דִּינָם (לְמִיתָה), שְׁנֵאָמַר: "זִבְחָ לְאַלֵּהִים (אַחֲרִים) יִחָרֵם, בְּלַתִּי לַה' לְבָדוּ". מַה עָשָׂה מִשֶּׁהָ נָטַל אֶת הַלּוּחוֹת מִיָּדוֹ שֶׁל הַקֶּב"ה, כְּדִי לְהַשִּׁיב אֶת חַמָּתוֹ. וְלָמָּה הִדְבֵּר דוּמָה? לְשׂוֹר שֶׁשְׁלַח שְׁלִיחַ לְקַדֵּשׁ לוֹ אִשָּׁה. הַלֶּךְ הַשְּׁלִיחַ אֶל הָאִשָּׁה, וְרָאָה שֶׁקְלָקְלָה (=נִתְּנָה) אוֹתָהּ הָאִשָּׁה עִם אִישׁ אַחֵר. מַה עָשָׂה? נָטַל אֶת כְּתוּבָתָהּ שֶׁנָּתַן לוֹ הַשֹּׁר לְקַדֵּשָׁה וְקַרְעָהּ. אָמַר אוֹתוֹ הַשְּׁלִיחַ: מוֹטֵב שֶׁתְּדוּן אֶת הָאִשָּׁה כְּפָנוּיָה, וְלֹא כְּאִשֶּׁת-אִישׁ.

כֵּךְ עָשָׂה מִשֶּׁהָ, פִּינְחָס שֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת מַעֲשֶׂה הַעֲגָל, מִיָּד נָטַל אֶת הַלּוּחוֹת וְשִׁבְרָם. אָמַר מִשֶּׁהָ: מוֹטֵב שִׁיְהוּ נִידוּנִים כְּשׂוֹגְגִים (=שְׁחָטָאוּ בְּלֹא כּוֹנֵה) וְאֵל יִהְיוּ נִידוּנִים כְּמִזִּידִים (=שְׁחָטָאוּ בְּכוֹנֵה).

וְהִנֵּה, מְדַקְדּוּק לְשׁוֹן הַמְּדַרְשׁ אָנוּ לוֹמְדִים כִּי עֵיקַר הַטַּעַם לְכַךְ שֶׁמִּשֶּׁהָ שִׁבְרָ אֶת הַלּוּחוֹת ("הַפְּתוּבָה") הוּא כְּדִי שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל ("הַכְּלָה") תִּהְיֶה נִידוּנָה "כְּפָנוּיָה וְלֹא כְּאִשֶּׁת-אִישׁ". אֵךְ לְפִי זֶה קָשָׁה לְשׁוֹן הַמְּדַרְשׁ כֹּאן: "נָטַל

(משה) את הלוחות מידיו של הקב"ה, כדי להשיב את חמתו". שהרי, אם לא היה נוטל משה כלל את הלוחות מידיו של הקב"ה, גם כך היו נידונים ישראל "כפנויה ולא כאשת-איש" (שהרי ה"כתובה" – הלוחות, לא היו נמסרים ל"כלה" – **לפנסת ישראל**). ואם כך, מדוע נטל משה את הלוחות מידיו של הקב"ה, ושברם? אלא, אומרים חכמי ישראל, כי מה ששבר משה רבנו את הלוחות היה כדי שהקב"ה ישפוך כביכול את חמתו על הלוחות, במקום לשפוך את חמתו על ישראל. אותו ענין מצינו במדרש איכה רבה (ד', טו), על הכתוב בתהילים (ט', א): "מזמור לאסף, אלקים באו גוים בנחלתך, **טמאו** את היכל קדשך (=בית המקדש)".

ותמוה הדבר: איך אומר דוד המלך מזמור לאסף, על שבאו גוים **והתריבו** את בית המקדש? צריך היה לכתוב: **בכי לאסף, או נהי לאסף, או קינה לאסף, אבל לא מזמור לאסף!** אלא, משל למה הדבר דומה? למלך שעשה בית חפה לבנו, מפואר ומקושט, ולאחר מכן יצא בנו לתרבות רעה. מיד עלה המלך לאותו בית חפה שבנה לבנו, וקרע את כל תכשיתיו, והרס את הבית. ראה כך מחנכו של הבן, נטל כלי זמר והתחיל מזמר.

אמרו לו עבדי המלך: המלך הפך את בית חפת בנו, ואתה יושב ומזמר? אמר להם: מזמר אני על שהפך המלך את חפתו של בנו, ולא שפך את חמתו על בנו יחידו. וזהו שאמר דוד המלך "מזמור לאסף" – מזמר אני ששפך הקב"ה את חמתו על העצים ועל האבנים כשהחריב את בית המקדש, ולא כלה חלילה וחס את בני ישראל. עתה מבואר היטב מדוע נטל משה את הלוחות מידיו של הקב"ה. שכן, רצה הוא שישפוך הקב"ה כביכול את חמתו על לוחות האבנים, ולא חלילה על ישראל. ואכן, הקב"ה הודה לו על-כך, כמו שאמרו חז"ל: "מגלו דהספים הקב"ה על-ידו? שנאמר 'אשר שברת', 'ישר כוחך ששיברת' (=יפה עשית ששברת את הלוחות)". לסיום, נביא את קושית המפרשים, השואלים: איך שבר משה את לוחות הברית? הרי על לוחות הברית היו שמותיו הקדושים של ה' יתברך ("אנכי ה' אלהיך..", "לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא.."). והרי כל המוחק את שם ה' – **עון גדול** הוא לו...

ויש לומר בזה, מה שמצינו בפרשת סוטה, שה' צוה למחות את שמותיו הכתובים, כמו שכתוב (במדבר ה', כג): "וכתב את האלת האלה הכהן בספר ומחה אל מי המרים והשקה את האשה את מי המרים המאריים". ואמרו על-כך חכמינו ז"ל (חולין קמא, ע"א): **גדול השלום** שבין איש לאשתו. שהרי אמרה התורה: שמו של הקב"ה, שנכתב בקדושה, ימחה על המים שמשקים אשה סוטה!

(דין אשה סוטה=כאשר חושד אדם באשתו שבגדה בו, לוקח אותה אל הכהן, וזה משקה אותה מים, שלתוכם מכניס הכהן מגילה, שבה נכתב שמו של הקב"ה בקדושה. ואותם מים מוחקים את שמו של הקב"ה, וכל זאת למען השלום בין איש לאשתו). וכך עשה גם משה רבנו ע"ה, שלמד זאת מדעת קונו (=הקב"ה), ושבר את לוחות הברית (ובכך מחק את שמות ה' יתברך) – כל זאת כדי לעשות "שלום בית" בין "החתן"/הקב"ה לבין ה"כלה" כנסת ישראל. זכותו תגן עלינו, אמן! (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פיינחס פרידמן) "וחנתי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם"

בשנת תרנ"ז (=1897 למנינם) התמנה ה"סבא קדישא", הרב שלמה אליעזר אלפנדרוי צוק"ל זיע"א, לרבה של דמשק. שם הכיר את הגאון האדיר רבי יצחק אבולעפיה, שכל תורתנו הקדושה היתה ערוכה לפניו. כששוחחו שני גדולים אלו בדברי תורה, נקשרה נפשו של זה בנפשו של זה, והיו יושבים ועמלים בתורה שעות רבות, ויחסי חיבתם ואהבתם זה לזה היו לשם דבר בין אנשי הקהילה. באחד הלילות חלה רבי יצחק, ולפתע החמיר מצבו מאד, וכשהזעיקו בבקר את הרופא לביתו, ספק הרופא את כפיו, ואמר ביאוש: "לצערי, חלה קריסת מערכות המורה בגופו, ולא נותרו לחייו, אלא שעות ספורות!!" כששמע זאת ה"סבא קדישא" הודרו ויבא לביתו של רבי יצחק, וכשראה את מצבו הקשה מאד, פתח ואמר: "חכם יצחק! הריני מבטיחך, שעוד היום, בעזרת השם, תתרפא לחלוטין!! אך, אגא, האמן בהבטחתי זו!!" "מאמין אני בלב שלם" – ענה רבי יצחק – "ובטוחני שעוד הלילה נלמד ביחד". שכנו של רבי יצחק, שהיה נוכח בחדר, גחך כששמע את הדברים, ואף מלא את פיו בצחוק מזלזל. ה"סבא קדישא" הלך לביתו, ומאותה השעה החל שיפור ניכר במצבו של רבי יצחק, עד שתוף שעות ספורות עמד על רגליו, וחזר לאיתנו. וכבר באותו הלילה למדו שני הצדיקים ביחד. בשעות הבקר שמעו קול יללה וזעקה מביתו של השכן, שלפתע פתאום צנח ומת, והיה הדבר לשיחת היום, כשאמרו: "פלוגי שגחך – נענש. ורבי יצחק, שהאמין, למרות שהיה קרוב לשערי מות – זכה ונתרפא..."

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: כִּי תִשָּׂא

פְּנִיטַת הַשַּׁבָּת: 16:54

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 18:03 (ר"ת 18:39)

עֲרַשׁ"ק יד' אדר א' תשע"ד (14.2.14) ©

הַפְּטָרָה: "וַיִּשְׁלַח אַחָאָב" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"זֶה יִתְּנוּ...מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ" (ל' יג')

הַמְלָה "שֶׁקֶל" – אוֹמֵר "בַּעַל הַטּוֹרִים" – עוֹלָה לְגִימְטְרִיָּה שֶׁל "נֶפֶשׁ" (430). דָּבָר זֶה מְרַמֵּז, שְׁמַתֵּן שֶׁקֶל (אוּ מִטְּבַע אַחֵר) לְצִדְקָה מְכַפֵּר עַל נֶפֶשׁ הָאָדָם, וּמְצִיל אֶת הַנּוֹתֵן מִכָּל רָע. סִיּוּעַ לְרַעְיוֹן זֶה אָנוּ מוֹצְאִים בְּמִלָּה "דְּמִים": בְּלִשׁוֹן הַמִּקְרָא הֵיא רַבִּים שֶׁל "דָם", וּבְלִשׁוֹן חֲכָמִים פִּירוּשָׁה "כִּסְפִּים".

"וַיִּדְבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה: לֵךְ רֵד, כִּי שַׁחַת עִמָּךְ...עֲשׂוּ לָהֶם עֲגֹל מִסְכָּה"

עַל הַפְּתוּב – "וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב (מֹשֶׁה) אֶל הַמַּחֲנֶה, וַיִּרְא אֶת הָעֲגֹל...וַיִּשְׁלַח מִיָּדוֹ אֶת הַלְּחָת, וַיִּשְׁבֵּר אֶת־" – הַתְּפִלָּאוֹ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל פְּלִיאָה עֲצוּמָה: מְדוּעַ לֹא שָׁבַר מֹשֶׁה אֶת הַלְּחָת מִיָּד כַּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ הַקַּב"ה (לִב' ז'): "לֵךְ רֵד, כִּי שַׁחַת עִמָּךְ", אֲלָא רַק כַּאֲשֶׁר הִגִּיעַ לְמִטָּה וַרְאָה בְּמוֹ עֵינָיו שְׂאֲכֵן עֲשׂוּ הָעַם אֶת הָעֲגֹל? הָאֵם חָס וַחֲלִילָה לֹא הָאֲמִין מֹשֶׁה לְמָה שְׂאֲמַר לוֹ הַקַּב"ה?

וְעוֹד אָנוּ מוֹצְאִים דְּבָרִים נוֹרְאִים בְּמִדְרַשׁ רַבָּה (שְׁמוֹת מו', א'): "...בְּשַׁעָה שְׂאֲמַר לוֹ הַקַּב"ה (לְמֹשֶׁה) 'לֵךְ רֵד, כִּי שַׁחַת עִמָּךְ', הָיָה תוֹפֵס (מֹשֶׁה) בְּלַחֲוֹת, וְלֹא הָיָה מְאֲמִין שַׁחַתָּאוֹ יִשְׂרָאֵל. אָמַר: אִם אֵינִי רוֹאֶה – אֵינִי מְאֲמִין, שְׂנֵאָמַר: 'וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב (מֹשֶׁה) אֶל הַמַּחֲנֶה' – מִכָּאֵן, שְׁלֹא שָׁבַרְןָ עַד שֶׁרְאָה בְּעֵינָיו. (אִם כֵּן) אֲפֹשֶׁר שְׁלֹא הָיָה מֹשֶׁה מְאֲמִין, חָס וְשָׁלוֹם, בַּהַקַּב"ה, שְׂאֲמַר לוֹ 'כִּי שַׁחַת עִמָּךְ' אֲלָא, הוֹדִיעַ (לָנוּ) מֹשֶׁה רַבְּנוּ דְרַבֵּי – אֲרַךְ לְיִשְׂרָאֵל: אֲפִילוּ שִׂיחָא אָדָם שׁוֹמֵעַ דְּבַר (רָע) מִן יְחִידִי (=מְאָדָם) נְאֻמָּן, אֲסוּר (לוֹ – לְשׁוֹמֵעַ) לְקַבֵּל אֶת עֲדוּתוֹ (שֶׁל הַמְּסַפֵּר)...אִם אֵינִי רוֹאֶה". וְשׁוֹב הַפְּלֵא וּפְלֵא: אֵיךְ הֵעִז אֲדוֹן כָּל הַנְּבִיאִים לֹאמַר לֵה' יִתְּבַרַךְ: אִם אֵינִי רוֹאֶה אֵינִי מְאֲמִין?

אֲלָא, אוֹמְרִים חֲזוּ"ל בְּמִדְרַשׁ רַבָּה (שְׁמוֹת מ"ב, ה'): אָמַר לוֹ הַקַּב"ה (לְמֹשֶׁה): אֵל יִרְעֵ לָךְ עַל שְׂאֲמַרְתִּי לָךְ 'לֵךְ רֵד' מִכָּאֵן. שְׁהָרִי אֲנִי יִרְדְּתִי כְּמָה פְּעָמִים, כְּבִיכּוֹל, מִן הַשָּׁמַיִם לְאָרֶץ, כְּדִי לְרַאוֹת בְּקַלְקֵלַת (=בְּחַטָּאֵי) הַבְּרִיּוֹת, שְׂנֵאָמַר (בְּרֵאשִׁית י"א, ה'): "וַיִּרְדֵּ ה' לְרַאוֹת אֶת הָעִיר וְאֶת הַמְּגִדָּל" (מְגִדָּל בְּבֵל). וְכֵן בְּמַעֲשֵׂה סֹדֶם (שֵׁם י"ח, כ"א) נְאֻמָּר: "אֲרַדְּהָ נָא וְאֲרַאֶה". לָכֵן, אוֹמֵר הַקַּב"ה לְמֹשֶׁה – אַף אַתָּה לֵךְ רֵד.

לְפִי מְאֻמָּר זֶה אָנוּ לְמִדֵּים שְׁהָרִי הַקַּב"ה עֲצָמוּ אָמַר לְמֹשֶׁה "לֵךְ רֵד" – אֵל תְּאֲמִין לִי, אֲלָא אֲנִי רוֹצֵה שְׁתַּרְדֵּ וְתִיכּוּחַ בְּמוֹ עֵינֶיךָ, שְׂאֲכֵן כֵּךְ הוּא הַדְּבָר שֶׁ"שַׁחַת עִמָּךְ", וְכִמוֹ שְׂגָם אֲנִי יִרְדְּתִי כְּבִיכּוֹל, לְרַאוֹת אֶת מַעֲשֵׂי דוֹר הַפְּלֵגָה וְסֹדֶם, רֵד גַּם אַתָּה, וְזֹאת כְּדִי לְלַמֵּד אֶת הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים לֹא לְהֵאֲמִין לְשׁוֹם דְּבַר רָע, עַד שְׂאֵינָם רוֹאִים זֹאת בְּמוֹ עֵינֵיהֶם.

"לֵךְ נָא אֲדַנִּינוּ בְּקַרְבָּנוּ, כִּי עִם קִשָּׁה עָרַף הוּא" (לד' ט')

תְּמַהוּ הַמְּפָרְשִׁים עַל פְּסוּקַת זֶה: וְכִי בְּגִלְלָה שְׁהָעַם הוּא קִשָּׁה עָרַף יֵלֶךְ ה' בְּקַרְבָּם?

מִסְבִּיר זֹאת הַמְּגִיד מְדוּבָנָא עַל-פִּי מְשָׁל: רוֹכֵל אַחַד עָמַד פְּעַם בְּרַחוּב מְהוּדָר, בּוֹ מִתְגוֹרְרִים אֲצִילִים וְנִסְיָכִים, וְהַכְרִיז בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת עַל סְחוּרְתוֹ – כְּפּוֹת וּמְזִלְגוֹת שֶׁל עֵץ. עָמַד כֵּךְ כָּל הַיּוֹם, וְלֹא זָכָה לְמַכּוֹר אַף כֶּף אַחַת. בְּשַׁעָה מְאוּחָרַת בְּלִילָה חֲזוֹר לְבֵיתוֹ עֲצוּב וּמְדוּכָא, בְּאֵין פְּרוּטָה שֶׁל פְּדִיּוֹן בְּכִיסוֹ. בְּדֶרֶךְ פְּגִישׁ בְּאַחַד מִיְדֵידֵיו, וְהַתְּלוּנָן בְּפָנָיו עַל רַע מְזוּלוֹ. צָחַק הֵלָה, וְאָמַר לוֹ: שׁוּטָה שְׂכָמוֹד! בְּרַחוּב שֶׁל נִסְיָכִים וְאֲצִילִים, הַמְּשַׁתְּמָשִׁים רַק בְּכִלֵי כֶסֶף וְזָהָב, אַתָּה רוֹצֵה לְמַכּוֹר כְּפּוֹת שֶׁל עֵץ? לֵךְ וְעָמַד עִם סְחוּרְתֶךָ בְּרַחוּב הַסַּנְדְּלָרִים, שֶׁם תְּצַלִּיחַ לְמַכּוֹר מִשְׁהוֹ.

כִּיּוֹצֵא בְּזֶה טָעַן מֹשֶׁה רַבְּנוּ לְפָנָיו ה' יִתְּבַרַךְ, לְאַחַר שֶׁה' הִרְאָה לְמֹשֶׁה אֶת "סְחוּרְתוֹ", וּמָנָה אֶת מִידוֹתָיו: "רַחוּם וְחַנוּן, אֲרַךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד...נִשְׂא עוֹן וּפְשָׁע...". אָמַר לוֹ מֹשֶׁה: וְכִי בְּשָׁמַיִם זְקוּקִים לְרַחֲמִים וְחֶסֶדִים? לָכֵן "יֵלֶךְ נָא אֲדַנִּינוּ בְּקַרְבָּנוּ" – עִם סְחוּרָה זוֹ שֶׁל יֵג' מִידוֹת הַרַחֲמִים – "כִּי עִם קִשָּׁה עָרַף הוּא" – וְלָעַם כְּזֶה נְחוּצָה סְחוּרָה

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: כְּתוּב אַחַד אוֹמֵר "נָקָה", וְכְתוּב שְׁנַי אוֹמֵר "לֹא יִנָּקָה". כִּי צֵד אַפְשָׁר לָקִים שְׁנַי פְּסוּקִים אֵלּוּ? אֲלֵא, מִמְּשִׁיךְ רַבִּי עֲקִיבָא, וְאוֹמֵר: בְּעִבְרִית שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם (=לֵה) – "וְנָקָה", ה' מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ. אַךְ בְּעִבְרִית שְׁבִין אָדָם לְחִבְרוֹ – "לֹא יִנָּקָה", ה' לֹא סוֹלֵחַ לְאָדָם עַד אֲשֶׁר יִפִּיס אֶת חִבְרוֹ, וְהִנִּפְגַּע יִמְחַל לוֹ. (ע"פ מִדְרָשׁ חו"ל)

"קַח לְךָ סָמִים נְטָף וְשַׁחֲלֵת וְחִלְבָּנָה... " (ל' לד')

מִפֶּל אַחַד-עֶשֶׂר הַסְּמָמִים שֶׁשָּׁמְשׁוּ לְהַכְנִת הַקְּטוֹרֶת בְּמִקְדָּשׁ, יוֹצֵאת דָּפֵן הִיא "הַחִלְבָּנָה", שֶׁהִיא בִשֶׁם שְׂרִיחוֹ רַע. חֲכָמֵינוּ זצ"ל לְמַדוּ מִכָּאן מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל, שִׁישׁ לְשֵׁתֶף בְּתַעֲנִיּוֹת וּבַתְּפִילוֹת אֶת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב (כְּמוֹ הַחִלְבָּנָה, שְׂרִיחָה רַע, הַמְּצַטְרֶפֶת לְשֶׁאֵר הַבְּשָׂמִים). וְזֹאת, כְּדֵי לְלַמְּדֵנוּ, שֶׁלֹּא יִקַּל בְּעֵינֵינוּ (=שֶׁלֹּא יִהְיֶה דָּבָר זֶה נִקְלָה וּבְזוּי אֲצִלָּנוּ) לְצַרֵּף עִמָּנוּ בְּתַעֲנִיּוֹתֵינוּ וּבַתְּפִילוֹתֵינוּ אֶת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, אֲלֵא שִׁיחֵיו נִמְנִים עִמָּנוּ. בְּהַקְשָׁר לְכֹךָ מְסַפְּרִים חֲסִידִים: הַגָּאוֹן רַבִּי פִּינְחָס הַלֵּוִי הוֹרּוּבִיץ, בְּעַל "הַהַפְּלָאָה", נִזְקַק פֶּעַם לְכַנֵּס בְּבֵיתוֹ "מִנְיָן" אֲנָשִׁים לְתַפִּילָה בְּצַבּוֹר. לְאַחַר שֶׁנֶּאֱסָפוּ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים בְּבֵית הָרַב, נִמְנַע רַבִּי פִּינְחָס מִלְּפַתּוֹחַ בְּתַפִּילָה, אֲלֵא הוֹרָה לְהֵבִיא אָדָם נוֹסֵף לְ"מִנְיָן", כְּדֵי שִׁיחֵיו אַחַד-עֶשֶׂר מִתְּפִלָּים.

בְּתוֹם הַתְּפִילָה, נִגַּשׁ אַחַד הַנוֹכַחִים בְּבֵית אֶל הָרַב, וְאוֹמֵר בְּתַרְעוּמַת גְּלוּיָהּ: אֲנִי חָשׁ, שֶׁרַבְּנוּ נִמְנַע בְּכוֹנֵה תַחִילָה מִלְּצַרֵּף אוֹתִי לְ"מִנְיָן", כִּיּוֹן שֶׁאֲנִי מִתְּרוֹעֵעַ עִם נוֹכְרִים, וְהָרִינִי חֲשׂוֹד עַל-כֵּךְ שֶׁעֲבַרְתִּי אֶת כָּל הָעִבְרִית שֶׁבַתּוֹרָה. אֲבָל, הֲלֹא יוֹדַע רַבְּנוּ, שֶׁ"הַחִלְבָּנָה", שְׂרִיחָה רַע, אֵף הִיא נִמְנֵית עִם הַסְּמָמִים שֶׁשָּׁמְשׁוּ לְהַכְנִת הַקְּטוֹרֶת בְּמִקְדָּשׁ! אֲמַנָּם כֵּן הוּא – הַשִּׁיב רַבִּי פִּינְחָס בְּחִיּוֹךְ – אֵךְ מִשׁוֹם "יִיחֻדָּה" זֶה שֶׁל "הַחִלְבָּנָה", שֶׁשָּׁמְשׁוּ לְהַכְנִת הַקְּטוֹרֶת אַחַד-עֶשֶׂר סְמָמִים...

"וְשָׂמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשֶּׁבֶת"

(לְרַגֵּל הַהִילוּלָא שֶׁל ר' אֱלִימֶלֶךְ מְלִיזְעַנְסְק, הֲלֹא הוּא הַ"נְעָם אֱלִימֶלֶךְ" הַקְּדוֹשׁ, שֶׁנִּלְבַּ"ע בְּיוֹם כֹּא' אֲדָר) פֶּעַם אַחַת נִסַּע בְּעַל הַ"אֲמָרֵי נְעָם" לְבְרִית מִיָּלָה, עַל-יַד הָעִיר דְּזִיקוּב, וְנוֹדַע לוֹ שֶׁם, שֶׁבְּכַפֵּר הַסְּמוּךְ חֵי אִישׁ זָקֵן, שֶׁהָיָה מְשֻׁרֵת בְּחֶצֶר בֵּיתוֹ שֶׁל הַ"נְעָם אֱלִימֶלֶךְ" הַקְּדוֹשׁ. וּמִיָּד לְאַחַר הַבְּרִית נִסַּע לְאוֹתוֹ הַכֶּפֶר, כְּדֵי לְרַאוֹת אֶת אוֹתוֹ הַמְשֻׁרֵת. בְּבוֹאוֹ לְשֶׁם מְצָא אֶת אוֹתוֹ זָקֵן שׁוֹכֵב בְּמִיטָתוֹ, חוֹלָה וְחָלֵשׁ וּבֶאֱפִיסַת כּוֹחוֹת, וְחוֹשִׁיו כְּבָדִים עָלָיו מְאֹד.

שָׂאל אוֹתוֹ בְּעַל הַ"אֲמָרֵי נְעָם", הָאֵם הוּא זוֹכֵר אֶת הָרַבִּי אֱלִימֶלֶךְ, הַ"נְעָם אֱלִימֶלֶךְ". כִּשְׁשָׁמַע הַזָּקֵן אֶת שְׂאֵלָתוֹ, נִפְלָה עָלָיו חֲרָדָה גְּדוּלָה, הַתִּישֵׁב עַל הַמִּיטָה, וּמַעֲיִנִיו הִחְלוּ לְזוֹלֹג דְּמַעוֹת, וּפְתַח וְאוֹמֵר: אֲנִי אִישׁ פְּשוֹט, וּמְשֻׁרֵת הֵייתִי שְׁנַי בְּלִיזְעַנְסְק, בְּבֵית הָרַבִּי הַ"נְעָם אֱלִימֶלֶךְ", וְדַע לְךָ שְׁמוֹפְתִים רַבִּים הָיוּ שֶׁם, מִבְּקָר עַד עָרֵב, וְשִׁכְחֵתִי הַכֹּל מִחוֹלְשַׁת הַזָּקְנָה, וְרַק אֶת זֹאת אֲנִי זוֹכֵר: בְּכָל יוֹם שִׁישִׁי, כִּשְׁהָרַבִּי הָיָה חוֹזֵר מִהַמְּקוֹנָה, הָיָה פּוֹשֵׁט הוּא אֶת יָדָיו, מְגַלָּה אֶת זְרוּעוֹתָיו, וּמִנִּיחֵם עַל הָעֲצִים וְהָאֵשׁ שֶׁעַל הַכִּירָה.

וְכֹלָם רָאוּ זֹאת, וְתַמְהוּ אֵיךְ שֶׁהִלֵּב וְהָאֵשׁ נִתְפָּזְרוּ לָהֶם יְמִינָהּ וּשְׂמֵאלָהּ, וְכֵךְ לֹא נִכּוּ יָדָיו וְזְרוּעוֹתָיו שֶׁל הַ"נְעָם אֱלִימֶלֶךְ". וְלִפְתָּע הָרִים הָרַבִּי קוֹלוֹ בְּבִכִי, וּבִאֲנָחָה גְּדוּלָה אָמַר: "מִיִּלְךָ, מִיִּלְךָ (כֵּךְ קָרָא לְעֲצָמוֹ הַ"נְעָם אֱלִימֶלֶךְ") – רֵאָה וְהִבֵּט אֵיזָה רֶשַׁע אַתָּה...! אֲפִילוֹ הִלֵּב וְהָאֵשׁ בּוֹרְחִים מִמֶּךָ, וְלֹא רוֹצִים לְשׂוֹרֵף אוֹתְךָ".

וְכֵךְ עָמַד הָרַבִּי עַל-יַד הַכִּירָה, כִּשְׂיָדָיו בְּתוֹכָהּ, כִּשְׁהוּא בּוֹכָה וְצוֹעֵק, עַד שֶׁקוּלוֹ נִשְׁמַע בְּכָל הַבָּתִּים מְסָבִיב, וְנִפְלַח פֶּחַד גְּדוֹל עַל כָּלָם, וְכֹלָם הִתְעוֹרְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְכָל הַמְשֻׁרֵתִים וְהַמְשֻׁרֵתוֹת בְּקִשׁוֹ מִחִילָה זֶה מְזוּה, מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְּעָרֵב יוֹם הַכִּיפּוּרִים, וְכֵךְ הָיָה עַד זְמַן הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת שֶׁל שַׁבַּת קָדֵשׁ. וּכְשֶׁהִדְלִיקוּ אֶת הַנְּרוֹת, נִפְלָה שְׂמָחָה רַבָּה עַל הַ"נְעָם אֱלִימֶלֶךְ" וְעַל כָּל אַחַד וְאוֹתוֹ מֵאִתְּנוּ, וְכִלְגוֹ טַעַמְנוּ שְׂמַחַת שַׁבַּת גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד...

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשָׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן